

Paavo Miinin - Kiimasjärven kauppamies

Kiimasjärven Miinin-suvusta muistetaan Suomessa parhaiten **Paavo Miinin**, Joensuussa vaikuttanut kauppias ja kirkonmies. Hän oli syntynyt 27. kesäkuuta 1896. Kun poika oli 7-vuotias, hänen ukkinsa Mikon talo paloi talvipakkasella. Ukin luona asui myös Paavon perhe, isä Vasili, äiti Katerina, pojat Pekka ja Paavo sekä tyttäret Ksenia ja Toini. Tulipalon seurauksena koko suurperheen oli muutettava pieneen ja ahtaaseen rantasaunaan.

Samana talvena Paavon isä Vasili kuoli sydänkohtaukseen ja pienikokoinen äiti Katerina jäi yksin hoitamaan lapsia. Vanhin veli Juho oli tuolloin ollut jo kaupanteossa Suomessa. Tullessaan keväällä käymään kotonaan hän oli nähnyt tilanteen ankeuden ja tokaisut, ettei onneksi Suomen puolella tarvitse nähdä.

Ensi kertaa Suomeen

Juho oli pyytänyt äidiltään, että Paavo saisi lähteä hänen mukaansa Suomeen kauppaoppiin. Raskain sydämin Katerina tähän suostui. Juho ja Paavo läksivät taivaltamaan Kiimasjärveltä jalkaisin Kuhmoniemeen, missä oltiin pari viikkoa kauppa-apulaisina hankkimassa rahaa seuraavaa etappia, Joensuun varten. Siellä Juho meni Paavo Pänttösen kauppaan myyjäksi ja Paavo Miinin pääsi samaan kauppaan puotipojaksi.

Sitten eräänä päivänä Miininin lankomies, Rääkkylästä kotoisin ollut J. Valtosen poikakesi Pänttösen kaupalle. Paavo siitä heti kysymään kauppa-apulaisen paikkaa. Asia sovittiin ja niin Paavo Miinin aloitti 11-vuotiaana vuonna 1907 Rääkkylässä oman elämänsä.

Pari vuotta meni Valtosen palveluksessa, kunnes Paavo tapasi Stepan Stepanoffin, kulkukauppiaiden kuninkaaksi sanotun suurliikemiehen. Niin palveluspaikka vaihtui Kiteelle.

Veljekset Juho ja Paavo tiesivät sen verran, että aina silloin tällöin he matkustivat kotikyläänsä viemään jonkin penosen äidille uutta taloa varten. Myös poikien setä Mikael Miinin, josta oli tullut Pietarissa varakas liikemies, avusti Katerinaa. Niin uusi asuinrakennus saatiin kuin saatiinkin rakennetuksi.

Kesällä 1918 Paavo Miinin oli taas käymässä kotonaan Kii-

Kauppias Paavo Miinin perheineen.

masjärvellä. Palatessaan siskonsa Toinin kanssa kalamatkalta he kuullivat kylän rantaa lähestyessään naapurien kovaa huutoa. Ihmiset huusivat, ettei pidä tulla enää rantaan, sillä punaiset ovat tuota pikaa kylässä. Olisi mentävä pakoon, kun se oli vielä mahdollista. Kerrotaan, että Paavo ja Toini olivat viimeiset, jotka pääsivät Kiimasjärveltä Suomen puolelle.

Alku aina hankala

Paavo Miinin aloitti oman kauppiasuransa v. 1924, jolloin hän perusti sekatarvakaupan Joensuuhun. Liikehomma ei kuitenkaan menestynyt, mutta

Stepanoff pelasti yrityksen vararikolta. Vuonna 1927 Paavo Miinin koetti uudestaan onneaan kauppiana avaten Torikadun varrelle kangas-, lyhyttavara- ja valmisvaatekaupan. Liike lähtiin mukavasti käyntiin, myynti nousi ja elanto näytti riittävältä. Muutaman vuoden kuluttua, v. 1931, hän päätti laajentaa yritystoimintaa ja avasi sivuliikkeen Wärtsilän Notkolle. Laajennus oli väärä valinta; seuraavana vuonna Paavo Miinin joutui lopettamaan sekä Joensuun että Wärtsilän liikkeen ja palaamaan takaisin oppi-isänsä Stepan Stepanoffin palvelukseen.

Stepanoff oli rakentanut Kiteelle oman liiketalon. Kuiten-

kin kun mies oli koko ikänsä ollut kulkukauppiaina, ei kiinteän kaupan pito häntä miellyttänyt. Liike siirtyikin v. 1932 Paavo Miininille. Stepanoff halusi luopua myös Joensuuhun perustamastaan Naisten ja Lasten Pukimosta. Kun Paavo Miininin liiketoiminta lähti kunnolla käyntiin, hän aloitti neuvottelut Joensuun liikkeen ostosta. Vuonna 1938 pukimo-liike siirtyi Miinin omistukseen.

Tämä kauppa olikin ollut tunnettu joensuulaisille jo 35 vuoden ajan. Etenkin kaupungin varakas rouvaväki piti Miininin liikettä suuressa arvossa, ja Naisten ja Lasten Pukimo olikin ehdottomasti paikkakunnan suurin naisten alusajujen

UUDISTETTU SAAMELAISMUSEO/ LUONTOKESKUS

Avataan Inarin kirkonkylässä 1.4.1998.

Museon ja luontokeskuksen yhteinen näyttely kertoo luonnon ja kulttuurin sopeutumisesta pohjoisiin olosuhteisiin.

Lisäksi keskukselta löytyy johdantonäyttely, vaihtuvien näyttelyiden tila ja perinteinen ulkomuseoalue.

**Avoinna: 1.6.-31.8. 9-21 joka päivä
1.9.-31.5. 10-17 ma suljettu**

**Puh. (016) 665 212
fax (016) 671 486**

myyjä.

Täyttäessään 75 vuotta vuonna 1971 Paavo Miinin päätti jäädä eläkkeelle ja lopettaa menestyvän liikkeensä. Seuraavana vuonna Naisten ja Lasten Pukimo sitten lopetti toimintansa.

Mukana seurakuntatyössä

Paavo Miinin oli harras kristitty ja hyväntekijä. Hän toimi Joensuun ort. kirkon isännöitsijänä useita vuosikymmeniä. Niin harvoin kuin puhuikin itsestään, niin 75-vuotispäivillään Paavo Miinin mainitsi olleensa 40 vuoden aikana ainoastaan kaksi kertaa poissa sunnuntain liturgiasta.

Hänellä, samoin kuin monella muullakin kaupungin karjalais-ortodoksisella kauppialla oli tapana pääsiäisen tienoilla viedä köyhille polttopuita. Tämä vanhauskoisilta periytyvä tapa säilyi Joensuussa vielä sodan jälkeenkin. Polttopuut vietiin hevosella perille ja lastattiin pihalla pinoon. Sitä, keneltä puut olivat, oli ehdottomasti kielletty kertomasta. Paavo Miinin oli tässä mukana monena vuotena kuljettanut puukuormia hevosillaan tai autoillaan pihasta toiseen.

Miten viinapullo aukaistaan?

Paavo Miinin oli myös raittiusmies. Kerrotaan tarinaa, miten kerran v. 1938 Stepan Stepanoff, Paavo Miinin ja Juhana Tarma olivat liikeneuvottelussa Tarma Oy:n tiloissa. Ilmeisesti kaikki oli sujunut hyvin, koskapa Stepanoff ehdotti maljan kohottamista neuvonpidon kunniaksi. Tarma kutsui erään alaisensa luokseen ja lähetti tämän viinakauppaan ostamaan pullo alkoholia. Saatuaan konjakkipullon käteensä Juhana Tarma pyöritteli sitä aikansa ja tokaisi sitten vierailleen: "Mielelläni teille ryyppyn tarjoaisin, mutta kun en tiedä, kuinka tällainen pullo aukaistaan". Myös Paavo Miinin katseleli ja käänteli pulloa ja ojensi sen sitten Stepanoffille, joka sitten sai sen avatuksi.

Kun Paavo Miinin alkoi vanheta, hän päätti itse hankkia oman hautapaikkansa. Kun hän taas kerran tapansa mukaan käveli hautausmaalla, hän mainitsi tästä asiasta pojalleen Mikolle sanoen: "Ostin oman hautapaikan rikkaiden kauppiaiden vierestä. Mitähän ne siihen sanovat"? Miininin hauta sijaitsee Simeon Saharoffin ja Juha-

na Tarman hautojen vieressä.

Hauskoja kommelluksia

Usein Paavo Miinin muisteli hymyssä suin niitä monia kommelluksia, joita elämän varrella oli sattunut. Hän kertoi mm. tarinan, miten kaupunkilaiset sekoittivat karjalaiset nimet ja henkilöt keskenään. Kerran Paavo oli soittanut vossikkakusille, jotta tämä hakisi liikkeestä tavaroita rautatieasemalle vietäväksi ja sieltä junalle kauppiaille toimitettavaksi.

Hän tilasi puhelun, sai yhteyden ja sanoi: "Täällä Miinin. Pitäisi viedä tavaroita rautatieasemalle". Asia näytti selvältä ja Miinin alkoi odotella vossikkaa. Aika kului ja odottaja alkoi jo hermostua, kun lähtöaikakin lähestyi. Viimein vossikkakuski saapui ja ensi töikseen tokaisi: "Perkele näitä ryssiä"! Hän oli näet ajanut ensi kirkkoherra Fiilinille ja sitten jollekin toiselle "offille tai noffille", kuten mies itse asian oli selvittänyt. Kolmanella kerralla hän oli sitten osunut Miininille. Onneksi tavarat ennätettiin kuljettaa asemalle ja junaan.

Paavo Miininin puoliso oli repolalainen Nadja o.s. Törhönen. Avioliitosta syntyi kolme lasta, Mikko, Aleksander ja Annikki. Hän kuoli 18.3.1975.

HEIKKI TARMA

• Lähteenä tekijän julkaisemat käsikirjoitus "kauppiat, kaupustelijat ja käsityölläiset Joensuussa 1849-1950".

Karjalan väkikuku vänenee

Karjalan tasavallan asukasluvu laskee vuosi vuodelta. Viime vuonna lasku oli 1 900 henkeä. Pääsyyinä tilanteeseen on se, että kuolleiden määrä ylittää tuntuvasti syntyneiden määrän. Tammi-marraskuun aikana tuhatta asukasta kohti Karjalassa syntyi 8,1 lasta ja kuoli 13,3 henkeä. Väestön luonnollinen lisäys on säilynyt ainoastaan Kostamuksessa. Vepsäläisen volostissa kuolleiden lukumäärä ylitti syntyneiden määrän lähes 5-kertaisesti.

27 prosenttia väestöstä jää toimeentulominimin alle

Toimeentulominimi Karjalassa on runsaat 486 ruplaa. Noin 27 prosenttia väestöstä eli 207 000 asukasta jää tämän rajan alapuolelle. Tämä johtuu palkan pienuudesta. Kun keskipalkka teollisuudessa on noin 1 200 ruplaa, niin terveydenhoito-, opetus- ja kulttuurialan työntekijät ansaitsevat 40 prosenttia vähemmän. Keskimääräinen eläke on 417 ruplaa.

Karjalan parlamentti hylkäsi kielilain niukasti äänin 12-10

Pitkään valmisteltu Karjalan ehdotus Karjalan kielilain on kaatunut tasavallan lainsäädäntökokouksen tasavallanhuoneen eli parlamentin käsittelyssä. Äänestysnumerot olivat 12 vastaan, 10 puolesta.

Kielilakiehdotuksen mukaan karjalan kieli olisi saanut virallisen kielen aseman venäjän kielen rinnalla vuoteen 2015 mennessä. Tämä olisi turvannut tasavallan karjalaisväemmistöille (80 000 henkeä) oikeudelliset perusteet oman kielen, kulttuurin ja identiteetin säilyttämiselle.

Lakiesityksen vastustajat vetosivat taloudellisiin vaikeuksiin, tasavallan muiden kansallisuuksien oikeuksiin sekä siihen, että ei ole olemassa yhtenäistä karjalan kirjakieltä.

Tehty päätös on herättänyt Karjalassa laajan keskustelun.

Tilaa Karjalan lehtiä

☐ Oma Mua, 52 numeroa /v/ 199:-

☐ Karjalan Sanomat, 104 numeroa /v/ 299:-

☐ Carelia, 12 numeroa /v/ 280:-

Lehdet ilmestyvät Petroskoissa. Tilauksia Suomessa välittää Suomalainen Kirjakauppa, Koivuvaarankuja 2, 01640 Vantaa, puh. (09) - 852 7880.

☐ Vienan Viesti, noin 40 numeroa /v/ 150:-

Lehti ilmestyy Uhtualla. Tilauksia Suomessa välittää SVYS / Matti Tuura, 98600 Ämmänsaari, puh. 0400-890 310.

Tilaamalla näitä julkaisuja pysyt tapahtumien tasalla ja tuet samalla karjalaista kulttuuria.

Pikkutietoja Karjalasta

☐ Louhen piiri, Kuusamon kunta ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliitto ryhtyvät yhdessä laatimaan Suoperän-Kortesalmen kv. rajanylityspaikan teknisten ja taloudellisten edellytysten sekä kehittämismahdollisuuksien analyysia. Hanke on saamassa EU-tukea Tacis-projektina.

☐ Louhen taajaman asukkaat joutuivat alkuvuodesta jonottamaan niinkin tavallista hyödykettä kuin vettä. Syyinä oli vaurio vesijohtoverkostossa.

Tilanne on tuttu myös esim. Kiestingissä, missä moottoripumpulla varustetut yleiset vesikaivot ovat yksi toisensa jälkeen menneet epäkuuntoon. Toimivia kaivoja on jäljellä enää vähän, ja kaivot kuivan kesän jäljiltä tyhjinä. Luulisi Tuoppajärven vettä piisaa- van, mutta Kuman voimalaitos imee niin paljon, että avannolle tulee matkaa puolisen kilometriä.

☐ Karjalan korkein oikeus on tuominnut Petroskoin asuntokomitean entisen puheenjohtajan valtion varojen anastamisesta ja lahjusten ottamisesta viideksi vuodeksi ojennusleirille. Lisäksi tuomittu menettää puolet omaisuudestaan. Saman komitean rahoituspäällikkö sai kolme vuotta ehdonalaista. Valtion varoja on hukattu satakunta miljoonaa.

☐ Karjalan suurin, Anohinille nimetty kirjapaino Petroskoissa on saanut kansainvälisen Kultainen Merkurius -palkinnon.

☐ Kostamuksessa siirryttiin viime elokuussa paikallispuhelujen laskutukseen. Paikallisen lehden mukaan tariffit ovat nousseet kuin pullataikina ja ovat jopa korkeammat kuin Petroskoissa, Pietarissa ja Moskovassa. Vuokran, sähkölaskun ja kaasulaskun voi teoriassa jättää maksamatta, mutta jos puhelinelaskua ei maksa, linja katkaistaan jo seuraavana päivänä.

☐ Venäjän Federation uuden passilain mukaan passi annetaan jo 14-vuotiaille eikä passiin enää merkitä kansalaisuutta. Mainittakoon, että Karjalan Rahvahan Liitto vastusti kansalaisuuden poisjättämistä, mutta turhaan.

☐ Pääjärven taajamaan on perustettu Veteraanien neuvosto. Se järjestää mm. illanviettoja ikäihmisille. Sen toimintaan osallistuu aktiivisesti mm. paikallishallinnon johtaja Juri Babak.